પ્રકરણ :–૪

''પરિણામની ચર્ચા અને અર્થઘટન''

પ્રકરણ :– 4

<u>પરીણામની ચર્ચા અને અર્થઘટન</u>

1. પ્રસ્તાવના
2. સંશોધન અંગેની સામાન્ય માહિતીની ટકાવારી
3. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને દૈનિક મનોભાર વચ્ચે t કસોટી
   - **3.1.** કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટકોનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.
   - **3.2.** કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના કુલ ઘટકોનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.
4. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં વિકૃત ચિંતાનો અભ્યાસ
   - **4.1.** વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનાં સંબંધનું F કસોટી દ્વારા પૃથકકરણ, અર્થઘટન અને પરીણામ ચર્ચા
5. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનનો અભ્યાસ
   - **5.1.** વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સંબંધનું F કસોટી દ્વારા પૃથકકરણ, અર્થઘટન અને પરીણામ ચર્ચા.
6. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ
7. દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ
8. પત્નીઓનો દૈનિક મનોભાર ઘટાડવાના સૂચનો
9. પત્નીઓની વિકૃતચિંતા ઓછી કરવાના સૂચનો
10. પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજન વધારવાના ઉપાયો

પ્રકરણ :– 4

પરીણામની ચર્ચા અને અર્થઘટન

1. પ્રસ્તાવના :–

સાંપ્રત સમયમાં માનવીએ મહત્વની મનોવૈજ્ઞાનિક બાબતો વિશે જે જ્ઞાન મેળવ્યું છે તે વૈજ્ઞાનિક સંશોધનનું પરીણામ છે આજના યુગમાં બધાજ વિજ્ઞાનોમાં એકત્રિત કરેલ સંખ્યાત્મક માહિતીનું પૃથકકરણ અને અર્થઘટન કરવા માટે આંકડાશાસ્ત્રનો વ્યાપક પ્રમાણમાં ઉપયોગ થાય છે. મનોવિજ્ઞાનમાં જુદી જુદી અનેક મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓની રચના કરવામાં અને માનવવર્તન અંગેના સામાન્ય નિયમો તારવવામાં આંકડાશાસ્ત્રનો વ્યાપક પ્રમાણમાં ઉપયોગ થાય છે.

" પૂર્વ યોજીત હેતુ અનુસાર અનેકવિધ પરિબળોની અસર નીચે આવતી પરસ્પર સંબંધ ધરાવતી સંખ્યાત્મક માહિતીનું એકત્રીકરણ કરી તેનું વર્ગીકરણ અને પૃથકકરણ કરી તે પરથી સામાન્ય નિયમો કે અગત્યના નિરાકરણો તારવવાની પધ્ધતિના શાસ્ત્રને આંકડાશાસ્ત્ર કહે છે."

મનોવિજ્ઞાન એક વિજ્ઞાન હોવાને લીધે તે વૈજ્ઞાનિક પધ્ધતિઓ દ્વારા વર્તન અંગેના સામાન્ય નિયમો તારવે છે. માહિતી પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રશ્નાવલિ, મુલાકાત વગેરેનો ઉપયોગ કરે છે. સાથે સાથે આ માહિતીને વ્યવસ્થિત ગોઠવવા માટે તેમજ વર્ગીકરણ અને પૃથકકરણ માટે ઉપરાંત તેના પરથી અનુમાનો તારવવા માટે આંકડાશાસ્ત્ર અને આંકડાકીય પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે.

પ્રસ્તુત સંશોધનનો હેતુ કાર્યકરતી અને બિનકાર્ય કરતી પત્નીઓનો દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજનનો અભ્યાસ કરવાનો છે. તેમજ પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર જેવા પરિવર્ત્યની વિકૃચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન પર થતી અસર તપાસવાનો હતો. કોઈપણ અભ્યાસ સમષ્ટિના બધાજ લોકો પર થઈ શકતો નથી. તેથી આ મર્યાદાને દૂર કરવા માટે એ સમષ્ટિમાંથી પ્રતિનિધિરૂપ એકમ પસંદ કરી સમગ્ર વિસ્તાર પર લાગુ પાડી સર્વસામાન્ય કે સાર્વત્રિક નિયમો સ્થાપવામાં આવે છે. તેથી પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરને ધ્યાનમાં રાખી ૨ × ૨ × ૨ ફેકટોરીયલ ડિઝાઈન પસંદ કરી 400 પત્નીઓને પસંદ કરવામાં આવી હતી. સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યોની મુખ્ય તેમજ આંતરિક અસર તપાસવા માટે વિચરણ પૃથકકરણ દ્વારા ગણતરી કરવામાં આવી હતી. તેમજ કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના આંતરિક

ઘટકોનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમજ પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્નસમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધનો અભ્યાસ કરવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમજ આંશિક સહસંબંધની ગણતરી કરવામાં આવી હતી. દરેક હેતુ અનુસાર ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી અને અર્થઘટન, પૃથકકરણ તેમજ પરીણામ ચર્ચા વિગતવાર દરેક વિભાગમાં કરવામાં આવી હતી.

પ્રસ્તુત પ્રકરણને મુખ્યત્વે નીચેના વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યુ હતુ.

(1) સંશોધન અંગેની સામાન્ય માહિતીની ટકાવારી

(2) કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારનો અભ્યાસ.

(3) વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનો અભ્યાસ.

(4) વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનનો અભ્યાસ.

(5) દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ.

2. સંશોધન અંગેની સામાન્ય માહિતીની ટકાવારી :–

અહીં વ્યકિતગત પરિવર્ત્યો અને માહિતીની સંખ્યા તેમજ ટકાવારીમાં પૃથકકરણ કરવામાં આવ્યું. જે જુદા જુદા કોષ્ટકો દ્વારા વ્યકત કરવામાં આવ્યું છે.

2.1. પત્નીઓના પ્રકાર અને સંખ્યા પ્રમાણે ટકાવારી :–

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓના પ્રકાર પ્રમાણે બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

કોષ્ટક નંબર :– 4.1

પત્નીઓના પ્રકાર અને સંખ્યા પ્રમાણે ટકાવારી (N = 400)

ક્રમાંક	પત્નીઓના પ્રકાર	સંખ્યા	ટકાવારી
1	કાર્ય કરતી પત્નીઓ	200	50%
2	બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ	200	50%
કુલ		400	100%

ઉપરના કોષ્ટકમાં જોતા જણાય છે કે 50% એટલે કે 200 કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને 50% એટલે કે 200 બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

2.2. પત્નીઓના દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને સંખ્યા પ્રમાણે ટકાવારી

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણને ધ્યાનમાં રાખી પત્નીઓને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

(ii) નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

કોષ્ટક નંબર :– 4.2

પત્નીઓનાં દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને સંખ્યાપ્રમાણે ટકાવારી (N = 400)

ક્રમાંક	દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ	સંખ્યા	ટકાવારી
1	ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ	200	50%
2	નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ	200	50%
કુલ		400	100%

ઉપરના કોષ્ટકમાં જોતા જણાય છે કે 50% એટલે કે 200 ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ અને 50% એટલે કે 200 નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

2.3. પત્નીઓની ઉંમર અને સંખ્યા પ્રમાણે ટકાવારી :–

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને ઉંમર પ્રમાણે બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) 20 થી 30 વર્ષ

(ii) 30 થી 40 વર્ષ

કોષ્ટક નંબર :– 4.3

પત્નીઓની ઉંમર અને સંખ્યા પ્રમાણે ટકાવારી (N = 400)

ક્રમાંક	પત્નીઓની ઉંમર	સંખ્યા	ટકાવારી
1.	20 થી 30 વર્ષ	200	50%
2.	30 થી 40 વર્ષ	200	50%
કુલ		400	100%

ઉપરના કોષ્ટકમાં જોતા જણાય છે કે 50% એટલે કે 200, 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને 50% એટલે કે 200, 30 થી 40 વર્ષની પત્નીઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

3. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને દૈનિક મનોભાર વચ્ચે t કસોટી :–

3.1. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટકોનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

3.1.1. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં કૌટુંબીક સમસ્યા નો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_1 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં કૌટુંબીક સમસ્યાના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.4

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં કૌટુંબીક સમસ્યાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓનાં પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	46.21	7.16	0.51	0.65	10.17	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	39.60	5.84	0.41			

0.05 = 1.97

0.01 = 2.59

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.4 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 10.17 છે સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી, HO_1 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં કૌટુંબીક સમસ્યાનું

પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. કારણ કે કાર્ય કરતી પત્નીઓ પોતે પુરતો સમય કુટુંબમાં ફાળવી શકતી ન હોવાથી તેઓને કૌટુંબીક સમસ્યા વધુ હોય તેમ બની શકે.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં કૌટુંબીક સમસ્યાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

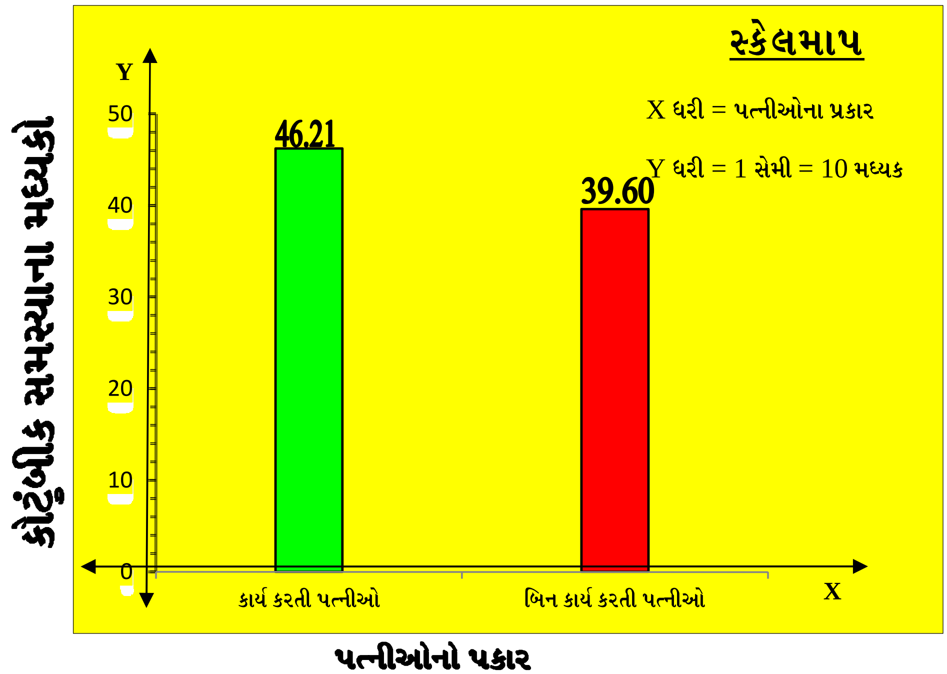

3.1.2. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા નો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_2 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યાના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.5

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યાના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓના પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	23.15	5.7	0.4	0.5	10.24	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	18.03	4.2	0.3			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.5 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 10.24 છે. સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી. HO_2 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. આવું પરીણામ આવવાનું સંભવિત કારણ એ હોઈ શકે કે કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સામાજિક દરજ્જો બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના પ્રમાણમાં થોડો અલગ હોય છે તેથી તેને સમસ્યા વધુ હોય.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં કૌટુંબીક સમસ્યાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

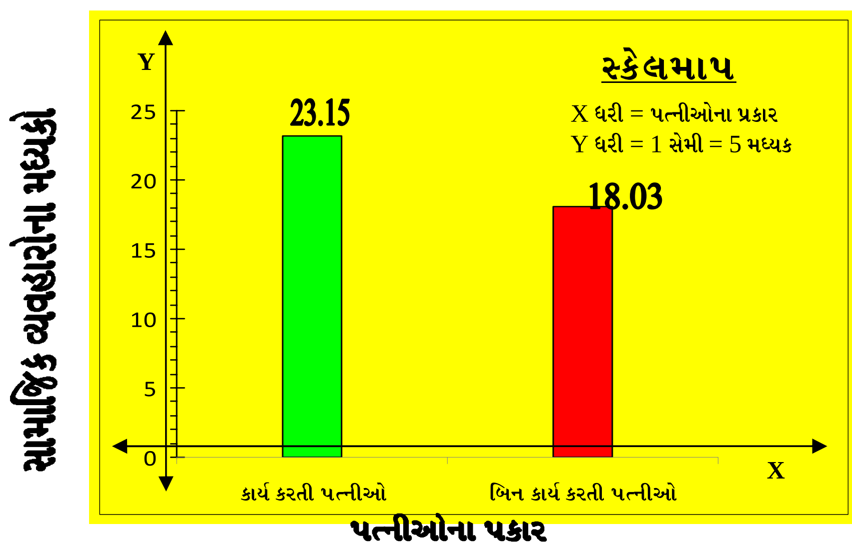

3.1.3. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં સમયની ખેંચ નો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_3 :– કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં સમયની ખેંચ ના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.6

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં સમયની ખેંચ ના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓના પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	24.63	6.9	0.49	0.63	4.5	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	21.79	5.74	0.40			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.6 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 4.5 છે. સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 હોય અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી, HO_3 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં સમયની ખેંચનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓને સ્વાભાવીક પણે જ ગૃહિણીઓ કરતા ઓછો સમય મળે છે તેથી તેને સમયની ખેંચ અનુભવાય છે.

કાર્ય કરતી અને બિનકાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં સમયની ખેંચના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

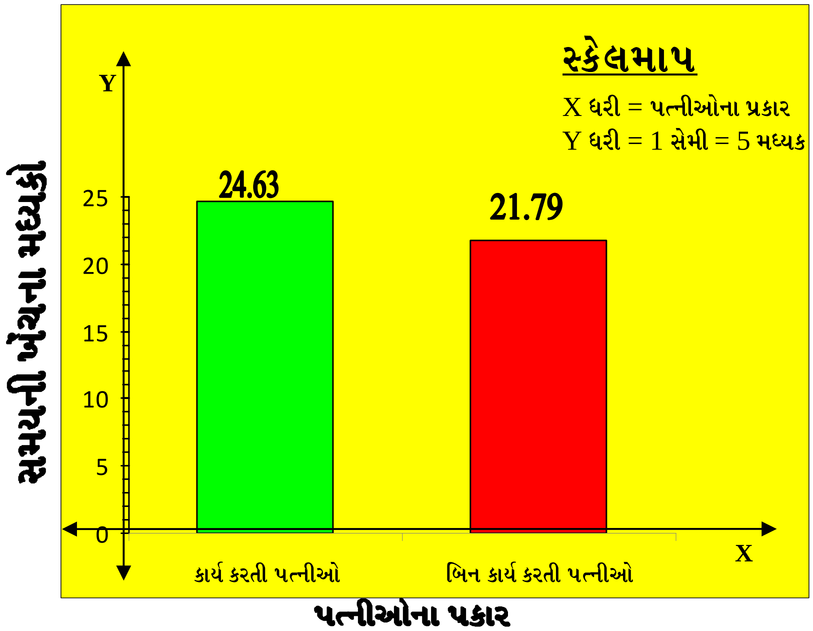

3.1.4. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં વાતાવરણ અંગેની સમસ્યાનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_4 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં વાતાવરણ અંગેનીસમસ્યાના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.7

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સંદર્ભમાં વાતાવરણ અંગેની સમસ્યાના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓના પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	17.51	5.11	0.36	0.45	7.8	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	13.98	3.92	0.28			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.7 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 7.8 છે સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 હોય અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી, HO_4 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા વધું જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓએ પોતાનો નોકરી કે ધંધા મુજબ વાતાવરણ બદલાતુ હોય તો તેમાં અનુકૂળ થવા પ્રયાસ કરવો પડે છે તેથી વાતાવરણગત સમસ્યાનો સામનો તેમણે વધુ કરવો પડે છે.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં સંદર્ભમાં વાતાવરણ અંગેની સમસ્યાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

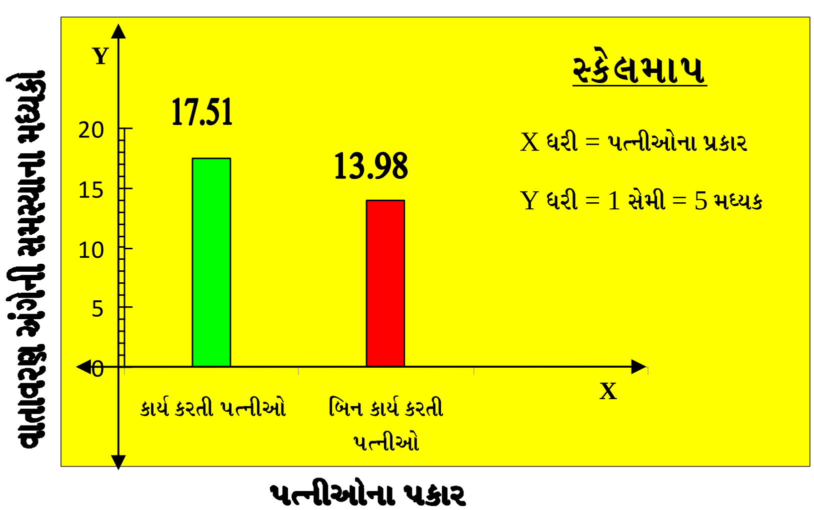

3.1.5. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં આર્થિક બાબતો અંગેની સમસ્યાનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_5 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં આર્થિક બાબતોની અંગેની સમસ્યાના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.8

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં આર્થિક બાબતોની સમસ્યાના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓના પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	10.33	2.93	0.2	0.38	8.10	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	13.41	4.74	0.33			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.8 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 8.10 છે સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 હોય અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છેઉ અહી, HO_5 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં આર્થિક બાબતો અંગેની સમસ્યા વધું જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓ પોતે આર્થિક ઉપાર્જન કરતી હોવાથી પતિ સાથે દરેક આર્થિક નિર્ણયમાં સહમત ન પણ હોય તેથી આર્થિક બાબતોની સમસ્યા ઉદ્ભવતી હોય.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં આર્થિક બાબતો અંગેની સમસ્યાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

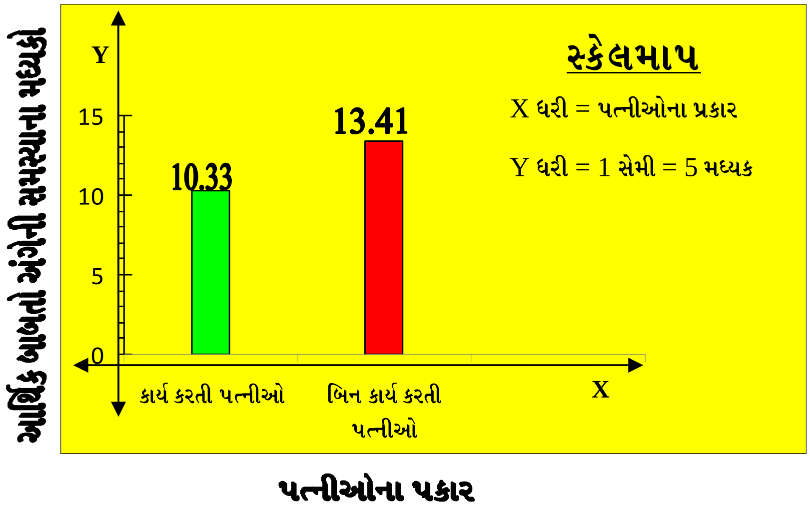

3.1.6. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં અંગત બાબતોની સમસ્યાની t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_6 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં અંગત બાબતોની સમસ્યાના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.9

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સંદર્ભમાં આર્થિક બાબતોની સમસ્યાના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓનાં પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	22.56	6.21	0.44	0.56	6.38	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	18.99	4.92	0.35			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.9 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 6.38 છે. સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 હોય અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી, HO_6 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં અંગત બાબતોની સમસ્યા વધું જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓનું જગત ગૃહિણીના સંદર્ભમાં મર્યાદિત હોતુ નથી તેથી તેને અંગત સમસ્યાઓ પણ વધુ હોવાનો સંભવ છે.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં અંગત બાબતોની સમસ્યાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

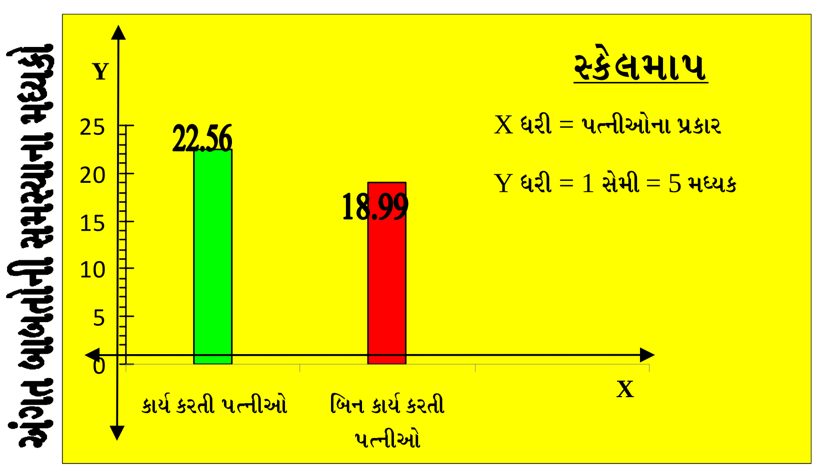

પત્નીઓના પકાર

3.1.7. કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકોનો t કસોટી દ્વારા અભ્યાસ

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પત્નીઓને નીચેના બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે વિભાગોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_7 :–કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો ના સંદર્ભમાં કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.10

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો, પ્રમાણ વિચલન અને t નું મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક (N = 400)

ક્રમ	પત્નીઓના પ્રકાર	N	MEAN	SD	SEM	SED	t	Sig
1.	કાર્ય કરતી	200	148.19	18.92	1.33	1.6	15.02	0.01
2.	બિન કાર્ય કરતી	200	122.80	14.71	1.04			

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.10 માં જોતા જણાય છે કે કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનાં સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત 15.02 છે. સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા 397 હોય ત્યાર 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 1.97 હોય અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ t ની કિંમત 2.59 છે. અહી, પ્રાપ્ત થયેલ t ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહી, HO_7 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં દૈનિક મનોભાર વધું જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓની રોજીંદી ક્રિયાઓ વધુ ઝડપી અને સમયની ખેંચતાણવાળી હોવાથી તે રોજબરોજની ક્રિયાને પહોંચી વળવામાં મનોભાર અનુભવે છે.

કાર્ય કરતી અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના સંદર્ભમાં દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ.

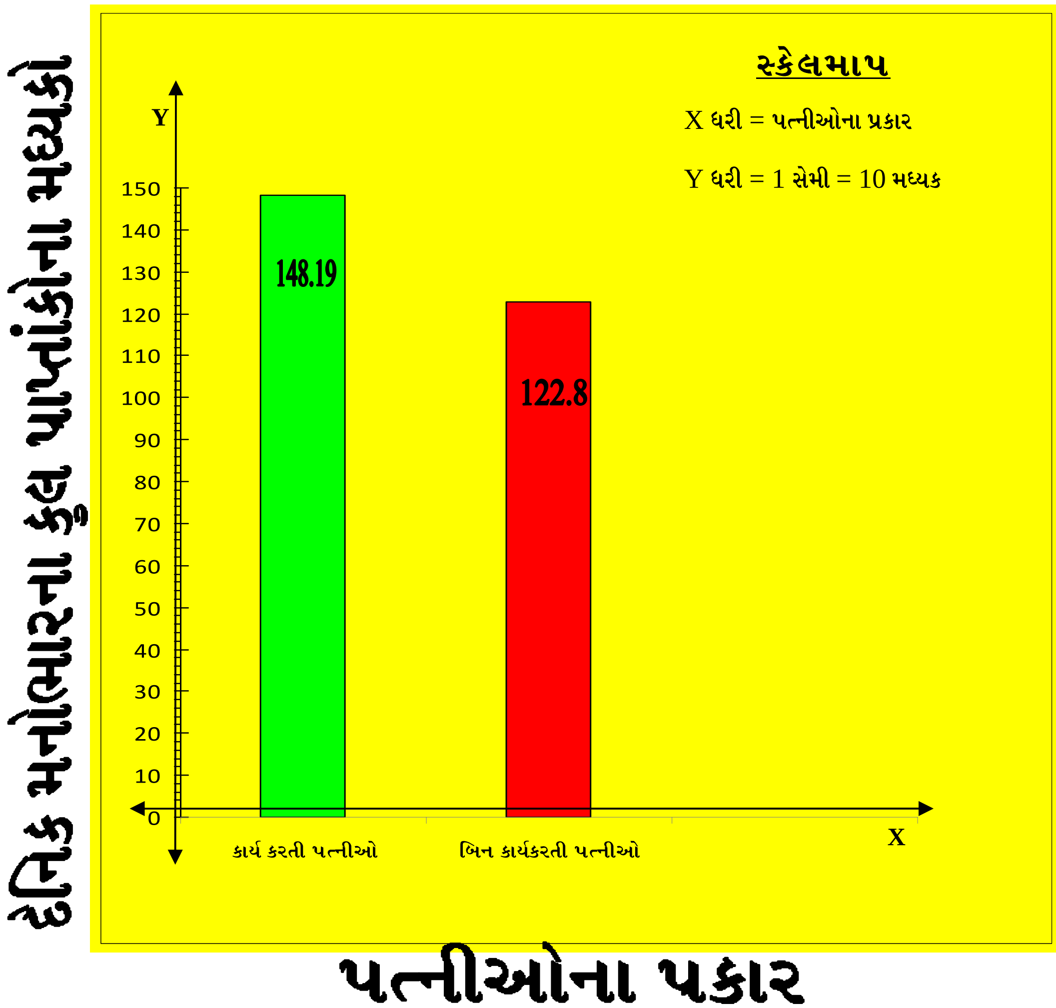

4. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનો અભ્યાસ.

4.1. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સંબંધનું t કસોટી વડે પૃથકકરણ, અર્થઘટન અને પરીણામ ચર્ચા.

પ્રસ્તુત અધ્યયનમાં પત્નીઓના વ્યકિતગત ઘટક જેવા કે પત્નીઓનો પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની શી અસર થાય છે. તેમજ આ સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યોની વ્યકિતગત ઘટકો પર થતી અસરની ચકાસણી કરવા માટે વિચરણ પૃથકકરણ પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર જેવા સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો ઉપર મુખ્ય તેમજ આંતર ક્રિયાત્મક અસર જાણવા માટે વિચરણ પૃથકકરણ પધ્ધતિ દ્વારા F મૂલ્ય શોધવામાં આવ્યા હતા. આ દરેકની વિગતવાર ચર્ચા નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવી છે ઉપરાંત વિચરણ પૃથકકરણ પક્રિયામાં પ્રાપ્ત થતી અંતિમ કિંમત F ગુણો સમષ્ટિના વિવિધ જૂથોના મધ્યકો વચ્ચે OVER ALL તફાવત સાર્થક છે કે કેમ તેનો અંતિમ નિર્ણય કરવા માટે મદદ કરે અને અહીં સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો ત્રણ છે, જે નીચે મુજબ છે.

(1) પત્નીઓના પ્રકાર (A)

A_1 = કાર્ય કરતી પત્નીઓ

A_2 = બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(2) દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B)

B_1 = ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

B_2 = નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

(3) ઉંમર (C)

C_1 = 20 થી 30 વર્ષ

C_2 = 31 થી 40 વર્ષ

જયારે વિકૃત ચિંતાએ પરતંત્ર પરિવર્ત્ય છે આ અંગેની તમામ વિગતો નીચે કોષ્ટક નંબર ૪.૧૧ માં દર્શાવવામાં

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.11

2 X 2 X 2 આવયવિક યોજના અને વિકૃત ચિંતાનું વિચરણ પૃથકકરણ પરીણામ (N=400)

ચલનો ઉદભવ source of variance	વર્ગોના સરવાળા sum of square	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા df (n-1)	પ્રચરણ MEAN sum of square	મૂલ્ય F	સાર્થકતાની કક્ષા sig
Main Effects	-	-	-	-	-
SSA	792.34	1	792.34	7.80	0.01
SSB	1341.94	1	1341.94	13.20	0.01
SSC	1182.41	1	1182.41	11.63	0.01
Interaction Effects	-	-	-	-	-
SS A.B	1163.63	1	1163.63	11.44	0.01
SS B.C	946.66	1	946.66	9.31	0.01
SS A.C	559.34	1	559.34	5.50	0.05
SS A.B.C	665.18	1	665.18	6.54	0.05
Within SS Error	39841.41	392	101.63		
SS total	46492.91	399			

	Sigmificance	Level
N	0.05	0.01
50	4.03	7.17
100	3.94	6.90
200	3.89	6.76

4.1.1. પત્નીઓના પ્રકાર (A) અને વિકૃત ચિંતા વચ્ચેની F કસોટી

પત્નીઓના પ્રકારને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_8 :–પત્નીઓના પ્રકારના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.12

પત્નીઓનાં પ્રકાર (A) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

પત્નીઓના પ્રકાર (A)	N	MEAN	F	Sig
કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1)	200	42.42	7.80	0.01
બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ (A_2)	200	39.14		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.13

પત્નીઓના પ્રકાર (A) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1 V_5 A_2	3.28	0.01

0.05 = 1.98

0.01 = 2.60

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.12 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓનાં પ્રકારના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 7.80 છે જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.89 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.76 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_8 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં વિકૃત ચિંતાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે.

પત્નીઓનાં પ્રકારના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત પણ 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક જોવા મળે છે જે કોષ્ટક નં. 4.13 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે અહિં A_1 VS A_2 એટલે કે કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના વિકૃત ચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 42.42 અને 39.14 છે અન બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.28 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. F તથા L.S.D. ના પરીણામોમાં જે સાર્થક તફાવત જોવા મળ્યો છે. તેનું કારણ એવું હોય કે કાર્ય કરતી પત્નીઓને ઘર–કુંટુબની તથા નોકરી–ધંધાની જવાબદારી ઉપાડવાની હોવાથી વિકૃતચિંતા વધુ ઉદ્‌ભવે.

પત્નીઓનાં પ્રકારના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

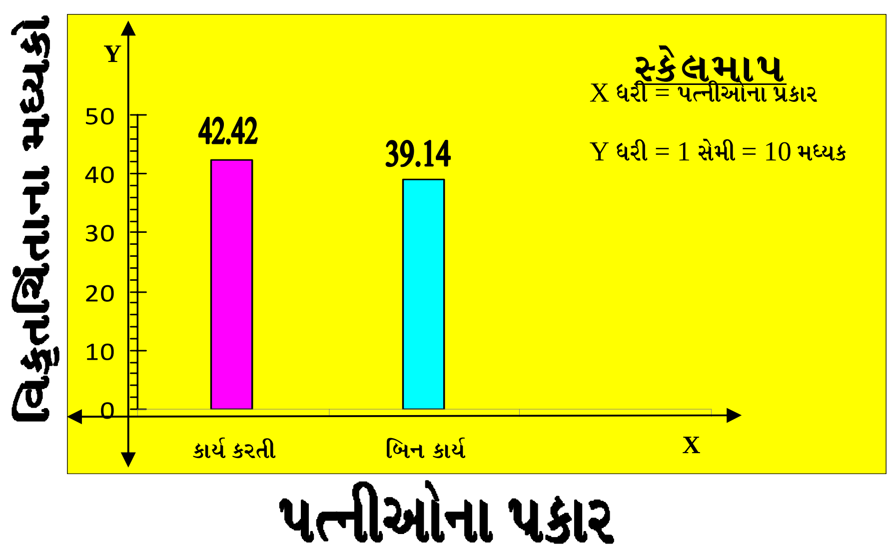

4.1.2. દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B) અને વિકૃત ચિંતા વચ્ચેની F કસોટી :–

દૈનિક મનોભારના પ્રમાણને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર

(ii) નિમ્ન દૈનિક મનોભાર

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_9 :–પત્નીઓનાં દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.14

પત્નીઓનાં દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક :–

દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B)	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર (B_1)	200	44.49	13.20	0.01
નિમ્ન દૈનિક મનોભાર (B_2)	200	37.06		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.15

પત્નીઓનાં દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક :–

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	B_1 V_S B_2	7.43	0.01

0.05 = 1.98

0.01 = 2.60

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.14 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓનાં દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 13.20 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.89 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.76 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_9 નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું છે. સ્વાભાવિક રીતે જ ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી હોય તેવી પત્નીઓમાં વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધુ રહેવાનું.

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત પણ 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક જોવા મળે છે. જે કોષ્ટક નં. 4.15 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે. અહિં B_1 VS B_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 44.49 અને 37.06 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 7.43 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે.

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના મધ્યકો દર્શાવતો

સ્તંભાલેખ

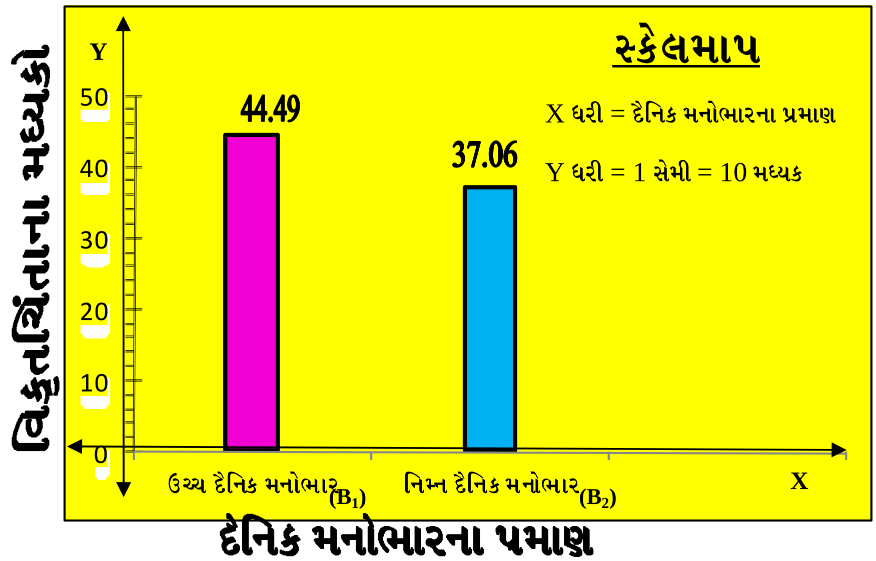

4.1.3. પત્નીઓની ઉંમર (C) અને વિકૃત ચિંતા વચ્ચેની F કસોટી :

પત્નીઓની ઉંમરને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) 20 થી 30 વર્ષ

(ii) 31 થી 40 વર્ષ

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{10}: પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.16

પત્નીઓની ઉંમર (C) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (C)	N	MEAN	F	Sig
20 થી 30 વર્ષ (C_1)	200	42.22	11.63	0.01
31 થી 40 વર્ષ (C_2)	200	39.34		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.17

પત્નીઓની ઉંમર (C) પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક :–

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	C_1 VS C_2	2.88	0.01

0.05 = 1.98

0.01 = 2.60

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.16 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 11.63 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.89 અને 6.76 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.76 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_{10} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ કરતા 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું છે. તેનું સંભવિત કારણ એવું હોય કે જેમ જેમ ઉંમર વધે તેમ સમજ અને અનુભવ વધતા વિકૃતચિંતા ઓછી થાય છે. વળી એવું પણ બને કે ૨૦ થી ૩૦ વર્ષની વયે લગ્ન–નાના બાળકો જેવી નવી નવી જવાબદારીને કારણે વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધે.

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત પણ 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક જોવા મળે છે. જે કોષ્ટક નં. 4.17 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે અહિં C_1 VS C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 42.22 અને 39.34 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.88 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ કરતા 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે.

પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

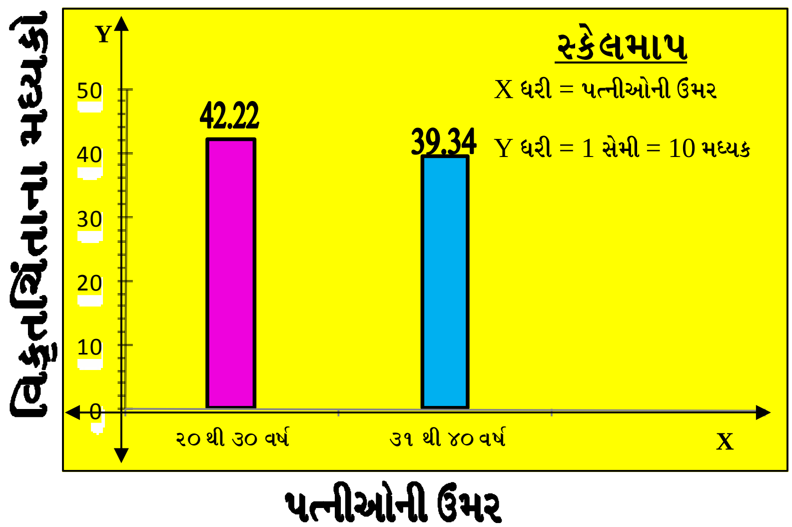

4.1.4. પત્નીઓના પ્રકાર (A) અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણની આંતરક્રિયાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્નીઓને ચાર વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iii) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iv) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{11} : પત્નીઓનાં પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.18

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ પરિવર્ત્યના વિકૃત ચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Variable	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ(A_1B_1)	100	45.37	11.44	0.01
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1B_2)	100	39.48		
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ(A_2B_1)	100	43.61		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_2B_2)	100	34.65		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.19

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક :–

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1B_1 Vs A_1B_2	5.89	0.01
2	A_1B_1 Vs A_2B_1	1.76	NS
3	A_1B_1 Vs A_2B_2	10.72	0.01
4	A_1B_2 Vs A_2B_1	4.13	0.01
5	A_1B_2 Vs A_2B_2	4.83	0.01
6	A_2B_1 Vs A_2B_2	8.96	0.01

0.05 = 2.79

0.01 = 3.67

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.18 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 11.44 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.94 અને 0.01 છે. અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_{11} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે. કાર્ય કરતી પત્નીઓને દૈનિક મનોભાર વધુ રહે છે. તેથી વિકૃતચિંતા વધુ હોય છે. તેમજ નિમ્ન કરતા ઉચ્ચ મનોભાર વાળી પત્નીઓ વધુ વિકૃતચિંતા ધરાવે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.19 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 5 Pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 1 Pair માં અસાર્થક જોવા મળે છે. જેમાં A_1B_1 Vs A_1B_2 એટલે કે ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 45.37 અને 39.48 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 5.89 છે જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃત ચિંતાનું પ્રમાણ વધુ જોવા મળે છે.

A_2B_1 V_S A_2B_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 43.61 અને 34.65 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 8.96 છે જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃચિંતાનું પ્રમાણ વધુ જોવા મળે છે.

4.1.5. દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) અને ઉમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉમરની આંતરક્રિયાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્નીઓને ચાર વિભાગમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(ii) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(iii) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(iv) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{12} : પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.20

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Variable	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ (B_1C_1)	100	45.56	9.31	0.01
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ (B_1C_2)	100	43.43		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ (B_2C_1)	100	38.88		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ (B_2C_2)	100	35.25		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.21

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	B_1C_1 Vs B_1C_2	2.13	NS
2	B_1C_1 Vs B_2C_1	6.68	0.01
3	B_1C_1 Vs B_2C_2	10.31	0.01
4	B_1C_2 Vs B_2C_1	4.55	0.01
5	B_1C_2 Vs B_2C_2	8.18	0.01
6	B_2C_1 Vs B_2C_2	3.13	0.05

0.05 = 2.79

0.01 = 3.67

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.20 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 9.31 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.94 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{12} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.21 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 4 Pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક,1 Pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 1 Pair માં અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં B_1C_1 Vs B_1C_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર

ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 45.56 અને 43.43 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.13 છે જે અસાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

B_2C_1 V_S B_2C_2 એટલે કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 38.88 અને 35.25 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.13 છે જે 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધારવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃચિંતા વધુ જોવા મળે છે.

4.1.6. પત્નીઓના પ્રકાર (A) અને ઉમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉમરની આંતરક્રિયા પ્રમાણે પત્નીઓને ચાર વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) 31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iii) 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iv) 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{13} : પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.22

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક :–

Variable	N	MEAN	F	Sig
20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1C_1)	100	43.99	5.50	0.05
31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1C_2)	100	40.86		
20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_2C_1)	100	40.45		
31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_2C_2)	100	37.82		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.23

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક :–

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1C_1 Vs A_1C_2	3.13	0.05
2	A_1C_1 Vs A_2C_1	3.54	0.05
3	A_1C_1 Vs A_2C_2	6.17	0.01
4	A_1C_2 Vs A_2C_1	0.41	NS
5	A_1C_2 Vs A_2C_2	3.04	0.05
6	A_2C_1 Vs A_2C_2	2.63	NS

0.05 = 2.79

0.01 = 3.67

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.22 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 5.50 છે જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.94 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 0.05 અર્થકક્ષા કરતા મોટી છે તેથી 0.05 અર્થકક્ષાએ તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{13} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે. પ્રમાણમાં મોટી ઉંમરની (૩૧ –૪૦ વર્ષ) પત્નીઓ ૨૦ થી ૩૦ વર્ષની કાર્યકરતી પત્નીઓના પ્રમાણમાં વધુ અનુભવી બને છે તેથી તેની વિકૃતચિંતા નાની ઉંમરની સ્ત્રીઓ કરતા ઓછી હોય છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.23 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 1 Pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 3 Pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 2 Pair માં અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં A_1C_1 Vs A_1C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને 31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 43.99 અને 40.86 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.13 છે જે 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે 31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃતચિંતાનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે.

A_2C_1 VS A_2C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 40.45 અને 37.82 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.63 છે જે અસાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓની વિકૃચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળતો નથી.

4.1.7. પત્નીઓના પ્રકાર (A) દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B) અને ઉંમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયા પ્રમાણે પત્નીઓને આઠ વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(1) કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(2) કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(3) કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(4) કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(5) બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(6) બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(7) બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(8) બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{14} : પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.24

પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક :–

Variable	N	MEAN	F	Sig
કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_1C_1$)	50	46.82	6.54	0.05
કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_1C_2$)	50	43.92		
કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_2C_1$)	50	41.16		
કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_2C_2$)	50	37.8		
બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_1C_1$)	50	44.30		
બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_1C_2$)	50	42.93		
બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_2C_1$)	50	36.6		
બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_2C_2$)	50	32.71		

0.05 = 4.03

0.01 = 7.17

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.25

પત્નીઓના પ્રકાર, વિકૃત ચિંતાના પ્રમાણ અને ઉંમર પરિવર્ત્યના વિકૃતચિંતાના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	$A_1B_1C_1$ Vs $A_1B_1C_2$	2.9	NS
2	$A_1B_1C_1$ Vs $A_1B_2C_1$	5.66	0.01
3	$A_1B_1C_1$ Vs $A_1B_2C_2$	9.02	0.01
4	$A_1B_1C_1$ Vs $A_2B_1C_1$	2.52	NS
5	$A_1B_1C_1$ Vs $A_2B_1C_2$	3.89	NS
6	$A_1B_1C_1$ Vs $A_2B_2C_1$	10.22	0.01
7	$A_1B_1C_1$ Vs $A_2B_2C_2$	14.11	0.01
8	$A_1B_1C_2$ Vs $A_1B_2C_1$	2.76	NS
9	$A_1B_1C_2$ Vs $A_1B_2C_2$	6.12	0.01
10	$A_1B_1C_2$ Vs $A_2B_1C_1$	0.38	NS
11	$A_1B_1C_2$ Vs $A_2B_1C_2$	0.99	NS
12	$A_1B_1C_2$ Vs $A_2B_2C_1$	7.32	0.01
13	$A_1B_1C_2$ Vs $A_2B_2C_2$	11.21	0.01
14	$A_1B_2C_1$ Vs $A_1B_2C_2$	3.36	NS
15	$A_1B_2C_1$ Vs $A_2B_1C_1$	3.14	NS
16	$A_1B_2C_1$ Vs $A_2B_1C_2$	1.77	NS
17	$A_1B_2C_1$ Vs $A_2B_2C_1$	4.56	0.05
18	$A_1B_2C_1$ Vs $A_2B_2C_2$	8.45	0.01
19	$A_1B_2C_2$ Vs $A_2B_1C_1$	6.5	0.01
20	$A_1B_2C_2$ Vs $A_2B_1C_2$	5.13	0.05
21	$A_1B_2C_2$ Vs $A_2B_2C_1$	1.2	NS
22	$A_1B_2C_2$ Vs $A_2B_2C_2$	5.09	0.05
23	$A_2B_1C_1$ Vs $A_2B_1C_2$	1.37	NS
24	$A_2B_1C_1$ Vs $A_2B_2C_1$	7.7	0.01
25	$A_2B_1C_1$ Vs $A_2B_2C_2$	11.59	0.01
26	$A_2B_1C_2$ Vs $A_2B_2C_1$	6.33	0.01
27	$A_2B_1C_2$ Vs $A_2B_2C_2$	10.22	0.01
28	$A_2B_2C_1$ Vs $A_2B_2C_2$	3.89	NS

0.05 = 3.95

0.01 = 5.20

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.24 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 6.54 છે જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 4.03 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 7.17 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 0.05 અર્થકક્ષા કરતા મોટી છે તેથી 0.05 અર્થકક્ષાએ તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{14} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.25 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 13 Pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 3 Pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 12 Pairs માં અસાર્થક જોવા મળે છે. જેમાં $A_1B_1C_1$ Vs $A_1B_1C_2$ એટલે કે કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 46.82 અને 43.92 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.9 છે જે અસાર્થક છે તેથી તારણ તારવવામાં આવે છે કે કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા અને કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

$A_1B_2C_1$ V_S $A_1B_2C_2$ એટલે કે કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 41.16 અને 37.8 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.36 છે. જે અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે તેથી તારણ તારવવામાં આવે છે કે કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

$A_2B_1C_1$ V_S $A_2B_1C_2$ એટલે કે બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર

ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના મધ્યકો અનુક્રમે 44.30 અને 42.93 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.37 છે જે અસાર્થક જોવા મળે છે તેથી કહી શકાય કે બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

$A_2B_2C_1$ V_S $A_2B_2C_2$ એટલે કે બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 36.6 અને 32.71 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.89 છે જે અસાર્થક જોવા મળે છે. તેથી કહી શકાય કે બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓની વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

5. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યોના સંદર્ભમાં પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનનો અભ્યાસ.

5.1. વ્યકિતગત સામાજિક પરિવર્ત્યો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સંબંધનું F કસોટી વડે પૃથકકરણ, અર્થઘટન અને પરીણામ ચર્ચા.

પ્રસ્તુત અધ્યયનમાં પત્નીઓના વ્યકિતગત ઘટક જેવા કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની શી અસર થાય છે તેમજ આ સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો વ્યકિતગત ઘટકો પર થતી અસરની ચકાસણી કરવા માટે વિચરણ પૃથકકરણ પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર જેવા સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો ઉપર મુખ્ય તેમજ આંતર ક્રિયાત્મક અસર જાણવા માટે વિચરણ પૃથકકરણ પધ્ધતિ દ્વારા F મૂલ્ય શોધવામાં આવ્યા હતા. આ દરેકની વિગતવાર ચર્ચા નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવી છે. ઉપરાંત વિચરણ પૃથકકરણ પક્રિયામાં પ્રાપ્ત થતી અંતિમ કિંમત F ગુણો સમષ્ટિના વિવિધ જૂથોના મધ્યકો વચ્ચે OVER ALL તફાવત સાર્થક છે કે કેમ તેનો અંતિમ નિર્ણય કરવા માટે મદદ કરે અને અહીં સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો ત્રણ છે જે નીચે મુજબ છે.

(1) પત્નીઓના પ્રકાર (A)

A_1 = કાર્ય કરતી પત્નીઓ

A_2 = બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(2) દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B)

B_1 = ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

B_2 = નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ

(3) ઉંમરનો પ્રકાર (C)

C_1 = 20 થી 30 વર્ષ

C_2 = 31 થી 40 વર્ષ

જયારે લગ્ન સમાયોજન અને પરિતંત્ર પરિવર્ત્ય છે આ અંગેની તમામ વિગતો, કોષ્ટક નં. 4.26 માં દર્શાવવામાં આવી છે.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.26

2 X 2 X 2 આવયવિક યોજના અને લગ્ન સમાયોજનનું વિચરણ પૃથકકરણ પરીણામ (N=400)

ચલનો ઉદભવ source of variance	વર્ગોના સરવાળા sum of square	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા df (n-1)	પ્રચરણ MEAN sum of square	મૂલ્ય F	સાર્થકતાની કક્ષા sig
Main Effects	-	-	-	-	-
SSA	791.97	1	791.97	18.27	0.01
SSB	487.91	1	487.91	11.26	0.01
SSC	546.81	1	546.81	12.61	0.01
Interaction Effects	-	-	-	-	-
SS A.B	331.07	1	331.07	7.64	0.01
SS B.C	441.66	1	441.66	10.19	0.01
SS A.C	463.87	1	463.87	10.70	0.01
SS A.B.C	861.33	1	861.33	19.88	0.01
Within SS Error	16987.14	392	43.33		
SS total	20911.76	399			

	Significance	Level
N	0.05	0.01
50	4.03	7.17
100	3.94	6.90
200	3.89	6.76

5.1.1. પત્નીઓના પ્રકાર (બ) અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકારને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{15} : પત્નીઓના પ્રકારના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.27

પત્નીઓના પ્રકાર (A) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક :–

પત્નીઓના પ્રકાર (A)	N	MEAN	F	Sig
કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1)	200	18.28	18.27	0.01
બિન કાર્યકરતી પત્નીઓ (A_2)	200	19.75		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.28

પત્નીઓના પ્રકાર (A) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1 V_S A_2	1.48	0.05

0.05 = 1.29

0.01 = 1.70

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.27 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકારના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 18.27 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.89 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.76 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{15} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓમાં લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. કાર્યકરતી પત્નીઓને સમાયોજનના પ્રશ્નો બિન કાર્યકરતી પત્નીના પ્રમાણમાં વધુ રહેતા હોય છે. તેથી બિન કાર્યકરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન ઉચુ જોવા મળે છે.

પત્નીઓના પ્રકાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત પણ 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક જોવા મળે છે જે કોષ્ટક નં. 4.28 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે. અહિં A_1 V_S A_2 એટલે કે કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અનુક્રમે 18.28 અને 19.75 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.48 છે જે 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે.

પત્નીઓના પ્રકારનાં સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

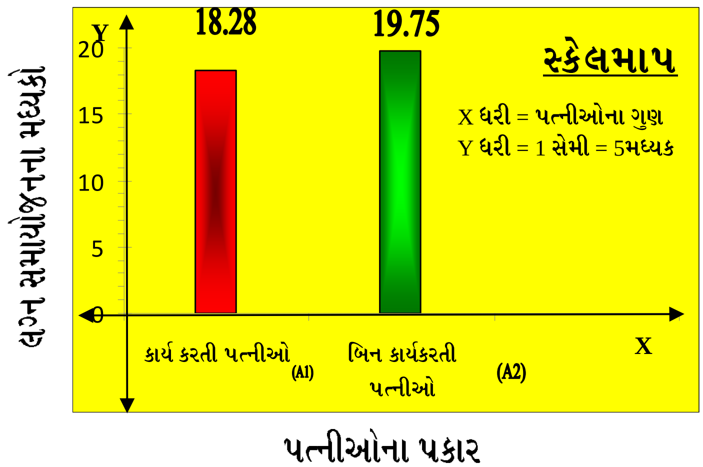

5.1.2. દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B) અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેની F કસોટી :–

દૈનિક મનોભારને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર

(ii) નિમ્ન દૈનિક મનોભાર

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{16} : પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.29

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B)	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર (B_1)	200	16.26	11.26	0.01
નિમ્ન દૈનિક મનોભાર (B_2)	200	21.77		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.30

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	B_1 V_S B_2	5.51	0.01

0.05 = 1.29

0.01 = 1.70

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.29 **માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ** F **ની કિંમત** 11.26 **છે. જયારે** 0.05 **અર્થસૂચક કક્ષાએ** F **ની કિંમત** 3.89 **અને** 0.01 **અર્થસૂચક કક્ષાએ** F **ની કિંમત** 6.76 **છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ** F **ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં** HO_{16} **નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓમાં લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ વધું જોવા મળે છે. જે પત્નીઓ ઓછો દૈનિક મનોભાર ધરાવે છે. તે વધુ સમાયોજિત હોય છે. તેથી જે પત્નીઓ નિમ્ન મનોભાર ધરાવે છે. તેઓનું લગ્ન સમાયોજન સારૂ જોવા મળ્યું.**

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના સંદર્ભમાં L.S.D. **તફાવત પણ** 0.05 **અર્થકક્ષાએ સાર્થક જોવા મળે છે જે કોષ્ટક નં.** 4.30 **માં દર્શાવવામાં આવેલ છે અહિં** B_1 V_S B_2 **એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના વચ્ચેનો તફાવત** 5.51 **છે જે** 0.05 **અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓમાં લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ સારુ જોવા મળે છે.**

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

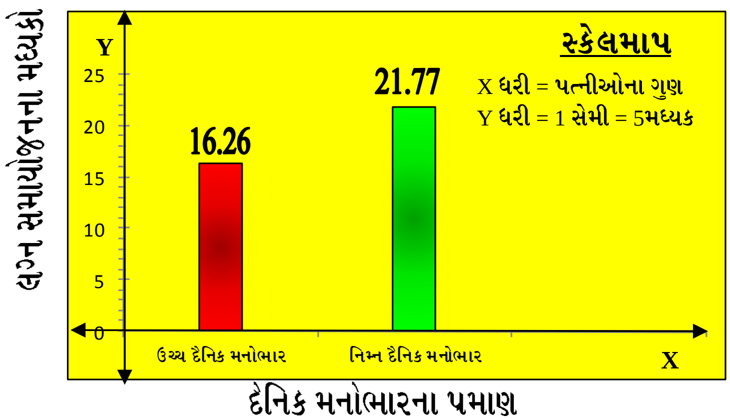

5.1.3. પત્નીઓની ઉંમર (C) અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકારને ધ્યાનમાં રાખીને બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(i) 20 થી 30 વર્ષની ઉંમર

(ii) 31 થી 40 વર્ષની ઉંમર

આ બે પ્રકારના સંદર્ભમાં નીચે પ્રમાણે ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{17} **: પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.**

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.31

પત્નીઓની ઉંમર (C) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક :–

પત્નીઓની ઉંમર (C)	N	MEAN	F	Sig
20 થી 30 વર્ષ (C_1)	200	18.06	12.61	0.01
31 થી 40 વર્ષ (C_2)	200	19.97		

0.05 = 3.89

0.01 = 6.76

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.32

પત્નીઓની ઉંમર (C) પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	C_1 V_S C_2	1.91	0.01

0.05 = 1.29

0.01 = 1.70

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.31 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 12.61 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.89 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.76 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{17} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે 20 થી 30 વર્ષની ઉંમર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા 31 થી 40 વર્ષની ઉંમર ધરાવતી પત્નીઓમાં લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ સારુ જોવા મળે છે. ૨૦ થી ૩૦ વર્ષની ઉંમરે અનુભવ અને પરિપકતા ઓછા હોવાના કારણો લગ્ન સમાયોજન સાધવામાં મૂશ્કેલીઓ પડતી હોય જયાર ૩૧ થી ૪૦ વર્ષ દરમ્યાન પત્નીઓ પોતાના ઘર–કુંટુબ તથા વ્યવસાયના સંદર્ભમાં થોડી સ્થિરતા ધારણ કરે છે. તેથી તેનું લગ્ન સમાયોજન વધુ સારુ જોવા મળે છે.

પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત પણ સાર્થક જોવા મળે છે. જે કોષ્ટક નં. 4.32 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે અહિં C_1 V_S C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષ અને 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 18.06 અને 19.97 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.91 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે 20 થી 30 વર્ષની ઉંમર ધરાવતી પત્નીઓ કરતા 31 થી 40 વર્ષની ઉંમર ધરાવતી પત્નીઓમાં લગ્ન સમાયોજનનું પ્રમાણ વધું સારુ જોવા મળે છે.

પત્નીઓની ઉંમરના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

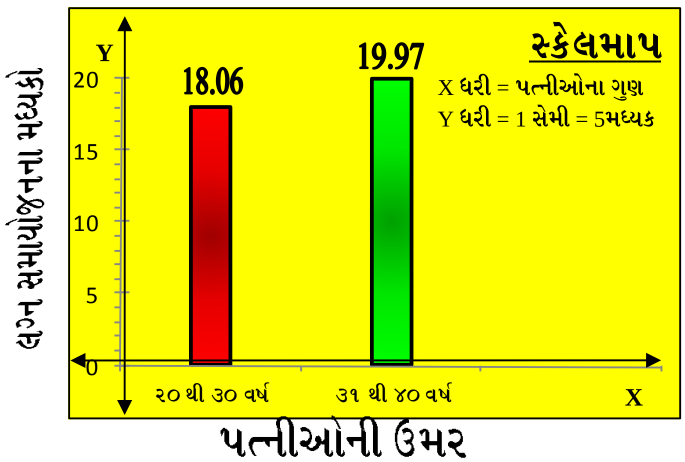

5.1.4. પત્નીઓના પ્રકાર (A) અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણની આંતરક્રિયાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્નીઓને ચાર વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iii) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iv) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી બિનકાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચેની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{18} **: પત્નીઓન પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.**

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.33

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Vairable	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1 B_1)	100	15.97	7.64	0.01
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1 B_2)	100	20.59		
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી બિનકાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_2 B_1)	100	16.56		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી બિનકાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_2 B_2)	100	22.95		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.34

પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ પરિવર્ત્યોના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1B_1 V_S A_1B_2	4.62	0.01
2	A_1B_1 V_S A_2B_1	0.59	NS
3	A_1B_1 V_S A_2B_2	6.98	0.01
4	A_1B_2 V_S A_2B_1	4.03	0.01
5	A_1B_2 V_S A_2B_2	2.36	0.05
6	A_2B_1 V_S A_2B_2	6.39	0.01

0.05 = 1.82

0.01 = 2.40

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.33 **માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ** F **ની કિંમત** 7.64 **છે. જયારે** 0.05 **અર્થસૂચક કક્ષાએ** F **ની કિંમત** 3.94 **અને** 0.01

અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે અહીં HO_{18} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે. ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્યકરતી પત્નીઓના મનોભારને કારણે વિકૃતચિંતા વધુ અનુભવે છે. તેથી તેનું લગ્ન સમાયોજન નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓ ના પ્રમાણમાં નબળું રહે છે. તેજ રીતે નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્યકરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન પણ સારૂ જોવા મળે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.34 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને દૈનિક મનોભારની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 4 pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 1 pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 1 pair માં અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં A_1B_1 V_S A_1B_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 15.97 અને 20.59 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 4.62 છે જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કાર્ય કરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

A_2B_1 V_S A_2B_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 16.56 અને 22.95 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 6.39 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

5.1.5. દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ (B) અને ઉંમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્નીઓને ચાર વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(ii) ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(iii) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(iv) નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે મુજબની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{19} : પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.35

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Vairable	N	MEAN	F	Sig
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ (B_1 C_1)	100	14.95	10.19	0.01
ઉચ્ચ મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ (B_1 C_2)	100	17.58		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ (B_2 C_1)	100	21.18		
નિમ્ન મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ (B_2 C_2)	100	22.36		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.36

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	B_1C_1 Vs B_1C_2	2.63	0.01
2	B_1C_1 Vs B_2C_1	6.23	0.01
3	B_1C_1 Vs B_2C_2	7.41	0.01
4	B_1C_2 Vs B_2C_1	3.6	0.01
5	B_1C_2 Vs B_2C_2	4.78	0.01
6	B_2C_1 Vs B_2C_2	1.18	NS

0.05 = 1.82

0.01 = 2.40

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.35 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા F ની કિંમત 10.19 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.94 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_{19} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજન પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે. ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી પત્નીઓમાં ૨૦ થી ૩૦ વર્ષની વય કરતા ૩૧ થી ૪૦ વર્ષની વયની પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન સારુ હોવાનું કારણ તેમની ઉંમરે આવતી પરિપકવતા તથા સમજ હોઈ શકે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.36 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 5 pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 1 pair માં અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં B_1C_1 V_S B_1C_2 એટલે કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને ઉચ્ચ

દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 14.95 અને 17.58 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.58 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

B_2C_1 V_S B_2C_2 એટલે કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 21.18 અને 22.36 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.18 છે જે અસાર્થક જોવા મળે છે તેથી કહી શકાય કે નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

5.1.6. પત્નીઓના પ્રકાર (A) અને ઉંમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમરની આંતરક્રિયા પ્રમાણે પત્નીઓને ચાર વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવી હતી.

(i) 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(ii) 31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iii) 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

(iv) 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે મુજબની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{20} : પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે.

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.37

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Vairable	N	MEAN	F	Sig
20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1 C_1)	100	16.88	10.70	0.01
31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ (A_1 C_2)	100	19.68		
20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય પત્નીઓ (A_2 C_1)	100	19.25		
31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય પત્નીઓ (A_2 C_2)	100	20.26		

0.05 = 3.94

0.01 = 6.90

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.38

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	A_1C_1 Vs A_1C_2	2.8	0.01
2	A_1C_1 Vs A_2C_1	2.37	0.05
3	A_1C_1 Vs A_2C_2	3.38	0.01
4	A_1C_2 Vs A_2C_1	0.43	NS
5	A_1C_2 Vs A_2C_2	0.58	NS
6	A_2C_1 Vs A_2C_2	1.01	NS

0.05 = 1.82

0.01 = 2.40

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.37 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા F ની કિંમત 10.70 છે. જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 3.94 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 6.90 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_{20} નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક

તફાવત જોવા મળે છે. ૩૧ થી ૪૦ વર્ષની કાર્યકરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન એટલે સારુ હોય છે કે તેની ઉંમરને કારણે તેઓ વધુ સ્થિર અને અનુભવી બને છે. તેથી સમાયોજન સાધી શકે છે. તેજ રીતે બિન કાર્યકરતી ૩૧ થી ૪૦ વર્ષની પત્નીઓમાં વધુ લગ્ન સમાયોજન જોવા મળે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.38 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 2 pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 1 pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 3 pairs અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં A_1C_1 Vs A_1C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને 31 થી 40 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 16.88 અને 19.68 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 2.8 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે 20 થી 30 વર્ષની કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા 31 થી 40 વર્ષની બીનકાર્ય કરતી પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

A_2C_1 Vs A_2C_2 એટલે કે 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ અને 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 19.25 અને 20.26 છે અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.01 છે જે અસાર્થક જોવા મળે છે. તેથી કહી શકાય કે 20 થી 30 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓ કરતા 31 થી 40 વર્ષની બિન કાર્ય કરતી પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળતો નથી.

5.1.7. પત્નીઓના પ્રકાર (A), દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ (B) અને ઉંમર (C) વચ્ચેની આંતરક્રિયાની F કસોટી :–

પત્નીઓના પ્રકાર દૈનિક મનોભારના પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયા પ્રમાણે પત્નીઓને આઠ વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

(1) કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(2) કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(3) કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(4) કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(5) બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(6) બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

(7) બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ

(8) બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ

આ પ્રકારોના સંદર્ભમાં નીચે મુજબની ઉત્કલ્પના રચવામાં આવી હતી.

HO_{21} **: પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળશે નહિ.**

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.39

પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અને F દર્શાવતું કોષ્ટક

Vairable	N	MEAN	F	Sig
કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_1C_1$)	50	14.1	19.88	0.01
કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_1C_2$)	50	17.84		
કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_2C_1$)	50	19.66		
કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_1B_2C_2$)	50	21.52		
બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_1C_1$)	50	15.8		
બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_1C_2$)	50	17.32		
બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_2C_1$)	50	22.7		
બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓ ($A_2B_2C_2$)	50	23.2		

0.05 = 4.03

0.01 = 7.17

પરીણામ કોષ્ટક નંબર :– 4.40

પત્નીઓના પ્રકાર અને ઉંમર પરિવર્ત્યના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકોના તફાવત દર્શાવતું L.S.D. કોષ્ટક

Sr No.	pairs	Mean diff	Sig
1	$A_1B_1C_1$ VS $A_1B_1C_2$	3.74	0.01
2	$A_1B_1C_1$ VS $A_1B_2C_1$	5.56	0.01
3	$A_1B_1C_1$ VS $A_1B_2C_2$	7.42	0.01
4	$A_1B_1C_1$ VS $A_2B_1C_1$	1.7	NS
5	$A_1B_1C_1$ VS $A_2B_1C_2$	3.22	0.05
6	$A_1B_1C_1$ VS $A_2B_2C_1$	8.6	0.01
7	$A_1B_1C_1$ VS $A_2B_2C_2$	9.1	0.01
8	$A_1B_1C_2$ VS $A_1B_2C_1$	1.82	NS
9	$A_1B_1C_2$ VS $A_1B_2C_2$	3.68	0.01
10	$A_1B_1C_2$ VS $A_2B_1C_1$	2.04	NS
11	$A_1B_1C_2$ VS $A_2B_1C_2$	0.52	NS
12	$A_1B_1C_2$ VS $A_2B_2C_1$	4.86	0.1
13	$A_1B_1C_2$ VS $A_2B_2C_2$	5.36	0.1
14	$A_1B_2C_1$ VS $A_1B_2C_2$	1.86	NS
15	$A_1B_2C_1$ VS $A_2B_1C_1$	3.86	0.1
16	$A_1B_2C_1$ VS $A_2B_1C_2$	2.34	NS
17	$A_1B_2C_1$ VS $A_2B_2C_1$	3.04	0.05
18	$A_1B_2C_1$ VS $A_2B_2C_2$	3.54	0.01
19	$A_1B_2C_2$ VS $A_2B_1C_1$	5.72	0.01
20	$A_1B_2C_2$ VS $A_2B_1C_2$	4.2	0.01
21	$A_1B_2C_2$ VS $A_2B_2C_1$	1.18	NS
22	$A_1B_2C_2$ VS $A_2B_2C_2$	1.68	NS
23	$A_2B_1C_1$ VS $A_2B_1C_2$	1.52	NS
24	$A_2B_1C_1$ VS $A_2B_2C_1$	6.9	0.01
25	$A_2B_1C_1$ VS $A_2B_2C_2$	7.4	0.01
26	$A_2B_1C_2$ VS $A_2B_2C_1$	5.38	0.01
27	$A_2B_1C_2$ VS $A_2B_2C_2$	5.88	0.01
28	$A_2B_2C_1$ VS $A_2B_2C_2$	0.5	NS

0.05 = 2.58

0.01 = 3.39

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.39 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત

થયેલા F ની કિંમત 19.88 છે જયારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 4.03 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ F ની કિંમત 7.17 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે. તેથી તફાવત સાર્થક છે. અહીં HO_{21} નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે. કે પત્નીઓનાં પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમરની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળે છે.

પરીણામ કોષ્ટક નં 4.40 માં જોતા જણાય છે કે પત્નીઓના પ્રકાર, દૈનિક મનોભારનું પ્રમાણ અને ઉંમર વચ્ચેની આંતરક્રિયાના સંદર્ભમાં L.S.D. તફાવત 16 pairs માં 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક, 2 pair માં 0.05 અર્થકક્ષાએ સાર્થક અને 10 pairs અસાર્થક જોવા મળે છે જેમાં $A_1B_1C_1$ V_S $A_1B_1C_2$ એટલે કે કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 14.1 અને 17.84 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 3.74 છે. જે 0.01 અર્થકક્ષાએ સાર્થક છે. તેથી કહી શકાય કે કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓનું લગ્ન સમાયોજન વધું જોવા મળે છે.

$A_1B_2C_1$ V_S $A_1B_2C_2$ એટલે કે કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 19.66 અને 21.52 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.86 છે. જે અસાર્થક છે તેથી તારણ તારવવામાં આવે છે. કે કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

$A_2B_1C_1$ V_S $A_2B_1C_2$ એટલે કે બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 15.8 અને 17.32 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 1.52 છે. જે અસાર્થક જોવા મળે છે. તેથી કહી શકાય કે બિનકાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ કરતા બિન કાર્ય કરતી ઉચ્ચ દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત જોવા મળતો નથી.

$A_2B_2C_1$ V_S $A_2B_2C_2$ એટલે કે બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો અનુક્રમે 22.7 અને 23.2 છે. અને બંને વચ્ચેનો તફાવત 0.5 છે જે અસાર્થક છે તેથી કહી શકાય કે બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 20 થી 30 વર્ષની પત્નીઓ અને બિન કાર્ય કરતી નિમ્ન દૈનિક મનોભાર ધરાવતી 31 થી 40 વર્ષની પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળતો નથી.

6. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

6.1. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ :–

6.1.1. પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટકો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ

(1) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક કૌટુંબીક સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{22}: પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.41

પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	કૌટુંબીક સમસ્યા	400	399	0.21
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.41 નો ઉપયોગ HO_{22} ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.21 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 399 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે. તેથી શૂન્ય પરિકલ્પના નો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓની વિવિધ કૌટુંબીક સમસ્યાને કારણેજ કેટલીકવાર તેમનો મનોભાર વધે છે અને તેઓ વિકૃતચિંતાનો ભોગ બને છે.

(2) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{23}: પત્નીઓની સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.42

પત્નીઓના સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક :–

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા	400	399	0.41
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.42 ની માહિતીનો ઉપયોગ HO_{23} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધની ગણતરી કરવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધ r નું મૂલ્ય 0.41 આવે છે. જે વિધાયક સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની 0.118 છે. અહીં પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય ઉત્કલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓની સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓની સામાજિક વ્યવહારોની વિવિધ સમસ્યાઓ તેને ચિંતા તરફ ધકેલે છે તેમાંથી જ તે વિકૃતચિંતાનો ભોગ બને છે.

(3) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક સમયની ખેંચ અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{24}: પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.43

પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	સમયની ખેંચ	400	399	0.43
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.43 નો ઉપયોગ HO_{24} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.43 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધાંક દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓ બધી જવાબદારી નિભાવવામાં અને સમાયોજન સાધવામાં સમયની ખેંચ અનુભવે છે જેને વધુ ખેંચ અનુભવાય છે તે કયારેક વિકૃતચિંતાનો ભોગ બને છે.

(4) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{25} : પત્નીઓની વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.44

પત્નીઓના વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા	400	399	0.23
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.44 નો ઉપયોગ HO_{25} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના વાવતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.23 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધાંક દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે. અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓનું પોતાનું વાતાવરણ કેવું છે તેના આધારે તેનું સમાયોજન સારું કે નબળુ રહે છે. જેઓને વાતાવરણગત સમસ્યાઓ વધુ હોય છે તેઓ વિકૃતચિંતાનો ભોગ બને છે.

(5) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{26} : પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.45

પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	આર્થિક બાબતોની સમસ્યા	400	399	0.59
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.45 નો ઉપયોગ HO_{26} ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.59 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓની આર્થિક સમસ્યાને કારણે મનોભાર વધે છે. તેથી તેઓ વિકૃતચિંતાનો ભોગ બને છે. આર્થિક સમસ્યાને અને વિકૃતચિંતાને નિકટનો સંબંધ હોય છે.

(6) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક અંગત બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{27} : પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.46

પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	અંગત બાબતોની સમસ્યા	400	399	0.29
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.46 નો ઉપયોગ HO_{27} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.29 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓની અંગત બાબતો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. પત્નીઓની અંગત બાબતોની ચિંતા વધુ હોય તો તે તેને વિકૃતચિંતા તરફ ધકેલે છે.

(7) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{28}: પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.47

પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો	400	399	0.61
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.47 નો ઉપયોગ HO_{28} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. જેનો પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને

વિકૃતચિંતા વચ્ચેના સહસંબંધાંક ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય 0.61 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ 0.118 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે. જેમ જેમ રોજીંદી કડાકુટ વધે છે. તેમ તેમ પત્નીઓનો મનોભાર વધે છે. મનોભાર વધતા વિકૃતચિંતા વધવાનો સંભવ વધુ રહે છે.

6.2. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધ :–

6.2.1. પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ :–

(1) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક કૌટુંબીક સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{29} : પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.48

પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	કૌટુંબીક સમસ્યા	400	399	-0.53
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.48 નો ઉપયોગ HO_{29} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો

સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.53 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પના નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓની કૌટુંબીક સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

(2) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{30} :– પત્નીઓની સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.49

પત્નીઓની સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા	400	399	-0.22
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.49 નો ઉપયોગ HO_{30} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના સામાજિક વ્યવહારોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -

0.22 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પના નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના સમાજીક વ્યવહારોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

(3) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક સમયની ખેંચ અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{31} : પત્નીઓની સમયની ખેંચ અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.50

પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	સમયની ખેંચ	400	399	-0.22
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોક્ત કોષ્ટક નં. 4.50 નો ઉપયોગ HO_{31} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.33 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં

આવે છે કે પત્નીઓના સમયની ખેંચ અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

(4) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{32} : પત્નીઓની વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.51

પત્નીઓના વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા	400	399	-0.27
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.51 નો ઉપયોગ HO_{32} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.27 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં

આવે છે કે પત્નીઓના વાતાવરણ અંગેની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

(5) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{33} : પત્નીઓની આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.52

પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	આર્થિક બાબતોની સમસ્યા	400	399	-0.29
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.52 નો ઉપયોગ HO_{33} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.29 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં

આવે છે કે પત્નીઓના આર્થિક બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

(6) પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના આંતરિક ઘટક અંગત બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{34} : પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.53

પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	અંગત બાબતોની સમસ્યા	400	399	-0.51
2	વિકૃતચિંતા	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.53 નો ઉપયોગ HO_{34} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના અંગત બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.51 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં

આવે છે કે પત્નીઓની અંગત બાબતોની સમસ્યા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

6.2.2. પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ :–

HO_{35} : પત્નીઓની દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.54

પત્નીઓની દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો	400	399	-0.41
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.54 નો ઉપયોગ HO_{35} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.41 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના કુલ પ્રાપ્તાંકો અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

6.3. પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{36} : પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે કોઈ સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.55

પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના સહસંબંધાંક દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	વિગત	N	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	સહસંબંધાંક
1	વિકૃતચિંતા	400	399	-0.63
2	લગ્ન સમાયોજન	400	399	

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.55 નો ઉપયોગ HO_{36} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેનો સહસંબંધ ગણવા માટે કાર્લપિયરસન r નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. જેના દ્વારા ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલા બંને વચ્ચેના સહસંબંધનું મૂલ્ય -0.63 આવે છે. જે સાધારણ સહસંબંધ દર્શાવે છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહી. પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી શૂન્ય પરિકલ્પનાનો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

6.4. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

પરીણામ કોષ્ટક નં :– 4.56

પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધ દર્શાવતું કોષ્ટક (N-400)

ક્રમ	વિગત	સ્વાતંત્ર્યની કક્ષા Df (N-1)	આંશિક વિગત	r Value	આંશિક સહસંબંધ	સાર્થકતાની કક્ષા
1	દૈનિક મનોભાર	397	r 12.3	0.61	0.24	0.01
2	વિકૃતચિંતા	397	r 23.1	-0.63	-0.13	0.01
3	લગ્ન સમાયોજન	397	r 13.2	-0.41	-0.14	0.01

Significance level

0.05 = 0.098

0.01 = 0.118

6.4.1. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને વિકૃતચિંતા વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{37} : **પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે દૈનિક મનોભાર અને વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.**

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.56 ની માહિતીનો ઉપયોગ HO_{37} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. જયારે પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનનાં પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે પત્નીઓનો દૈનિક મનોભાર અને વિકૃતચિંતા વચ્ચે આંશિક સહસંબંધ દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત 0.24 છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી HO_{37} નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે

કે પત્નીઓના લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે દૈનિક મનોભાર અને વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે વિધાયક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

6.4.2. પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{38} : પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.56 ની માહિતીનો ઉપયોગ HO_{38} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. જયારે પત્નીઓના દૈનિક મનોભારના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધ દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત -0.13 છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી HO_{38} નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના દૈન્કિ મનોભારના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે પત્નીઓની વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

6.4.3. પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચેના આંશિક સહસંબંધનો અભ્યાસ :–

HO_{39} : પત્નીઓના વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે દૈનિક મનોભાર અને લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળશે નહિ.

ઉપરોકત કોષ્ટક નં. 4.56 ની માહિતીનો ઉપયોગ HO_{39} ની ચકાસણી કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. જયારે પત્નીઓના વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને લગ્ન સમાયોજન વચ્ચે આંશિક સહસંબંધ દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત -0.14 છે. જે Df 397 હોય ત્યારે 0.05 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.098 અને 0.01 અર્થસૂચક કક્ષાએ r ની કિંમત 0.118 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ r ની કિંમત મોટી છે તેથી HO_{39} નો અસ્વીકાર થાય છે અને તારણ

તારવવામાં આવે છે કે પત્નીઓના વિકૃતચિંતાના પ્રાપ્તાંકો સ્થિર હોય ત્યારે પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર અને લગ્ન સમાયોજનના પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે નિષેધક સાર્થક સહસંબંધ જોવા મળે છે.

પત્નીઓના દૈનિક મનોભાર, વિકૃતચિંતા અને લગ્ન સમાયોજનના મધ્યકો દર્શાવતો સ્તંભાલેખ